

Értékelés és belső vizsga magyar nyelv és irodalomból

A 2024-től az érettségi vizsgán várható változások figyelembevételével átdolgozott, 9-11. évfolyamokra érvényes változat

I. A tanulók értékelése

A tanulók értékelésére vonatkozó általános szabályok mellett a következő, a magyar munkaközösség minden tagja által elfogadott elveket követjük:

Témazáró dolgozatot csak előzetes bejelentés után íratunk. Ennek eredménye pirossal kerül az elektronikus naplóba, és 200%-os súlyozású érdemjegynek számít. Kétféle témazáró dolgozatot íratunk, a téma jellegétől függően. A szaktanár által összeállított elméleti **feladatlap** értékelésekor a hagyományos százalékos értékelést követjük irodalomból és nyelvtanból is:

Teljesítmény	Érdemjegy
90-100%	5
70-89%	4
50-69%	3
30-49%	2
0-29%	1

Esszé íratásakor a témák összeállításában és az értékelésben is lehetőség szerint az érettségi követelményeit tartjuk szem előtt. Ha a tananyag jellege engedi, a tanulók **2** témából választhatnak (**egy mű értelmezése** vagy **témakifejtő dolgozat**), amelyekhez az érettségi vizsgához hasonlóan fénymásolva kapják a szükséges szövegeket, illetve lehetőség szerint használhatnak szöveggyűjteményeket. Az esszé tartalmi és **nyelvi** jegyét – figyelembe véve az érettségi tartalmi **30** pontjára vonatkozó ajánlást – hagyományosan osztályozzuk elégtelentől jelesig.

Százalék	Pontszám
80-100	24-30
60-79	18-23
40-59	12-18
25-39	8-11
0-24	0-7

Az esszé nyelvi értékelését 20 ponttal értékeljük, és 200%-os súlyozással írjuk be (szerkezet 5 pont, nyelvi igényesség 5 pont, helyesírás 8 pont, íráskép 2 pont) az alábbi táblázat szerint.

Százalék	Pontszám
80-100	16-20
60-79	12-15
40-59	8-11
25-39	5-7
0-24	0-4

A témazáró dolgozatot az azonos évfolyamon tanító kollégák egyeztetik egymással.

Fontos, hogy az egyéb (nem témazáró jellegű) dolgozatok értékelése mindig egyértelmű legyen.

A feleletek és röpdolgozatok időpontjában, gyakoriságában és értékelésében a szaktanár önállóan jogosult dönteni, figyelembe véve a nevelőtestület által elfogadott általános szabályokat (pl. hogy félévente legalább 3 érdemjegyet kapjon a tanuló). Ezek a jegyek 100%-os súlyozással kerülnek az elektronikus naplóba.

A szövegértési-nyelv feladatok jegyét a nyelvtani jegyek közé számítjuk, és **az érettségi vizsgán alkalmazott százalékos arányban pontozzuk:**

Százalék	Pontszám	Érdemjegy
80-100	32-40	5
60-79	24-31	4
40-59	16-23	3
25-39	10-15	2
0-24	0-9	1

Az erre kapott érdemjegyek 200%-os súlyozással kerülnek az elektronikus naplóba. Amennyiben hagyományos szövegértést írnak a tanulók, azt a fenti pontszámítással, de csak 100%-os súlyozással értékeljük.

Az irodalmi-műveltségi feladatlap (20 pont) érettségi pontszámítással, 100%-os érdemjegyként vesszük figyelembe.

Azon tanulókat, akik valamelyik szaktárgyi versenyen indulnak, egy – egy szaktárgyi jelessel jutalmazzuk.

II. A 10. évfolyam tanév végi belső vizsgája magyar nyelv és irodalomból

A magyar nyelv és irodalom írásbeli érettségi napján (május eleje) a tanulók **90 perces minden vizsgázó számára azonos szövegértési-nyelvi feladatsort** (40 pont) és **irodalmi-műveltségi feladatot** (20 pont) oldanak meg, amelyhez segédeszköz nem használható.

Az írásbeli második összetevője egy **műértelmező szövegalkotási feladat**, amelyet az osztályt tanító szaktanár állít össze (egy mű értelmezése, több mű összehasonlítása). E dolgozat megírásakor a Magyar helyesírási szótár használatát biztosítjuk a vizsgázó számára. A szövegalkotási feladatot két egymást követő tanóra keretében, tanítási napon oldják meg a tanulók. E dolgozatokat az **alábbi – érettségi vizsgát modellező – javítási útmutató szerint** értékeli a szaktanár.

1. Szövegértés, érvelés/ gyakorlati szövegműfaj

Szövegértési-nyelvi feladatsor	40 pont
Irodalmi-műveltségi feladatlap	20 pont

2. Műértelmező szövegalkotási feladat

Műértelmező szövegalkotás tartalmi pontszáma	30 pont
Nyelvi minőségesség (Szövegszerkezet 5 pont, Nyelvi igényesség 5 pont)	10 pont
Helyesírás miatti levonás maximális értéke	8 pont
Íráskép miatti levonás maximális értéke	2 pont

3. Helyesírás és íráskép

A helyesírási vizsgapont kiszámítása

A helyesírási hibapontok átszámítása vizsgaponttá úgy történik, hogy a javító tanár összegzi a súlyos (2-3), az enyhe és a központosági hibák (1) hibapontjait, majd a következő táblázat szerint átváltja levonandó vizsgapontokra:

Hibaponthatár	Levont vizsgapont
0-2	0
3-4	1
5-6	2
7-8	3
9-10	4
11-12	5
13-14	6
15-16	7
17 hibapont felett	8

Az íráskép értékelése az érettségi vizsga követelményeinek megfelelően történik.

A **helyesírás javításakor** valamennyi feladatlap azonos hibája is csak egyszer vehető figyelembe. Magyar nyelvből ezek után a következő jegyet kaphatja a tanuló:

4. A szóbeli vizsgán (június eleje) a következő pontszámok szerezhetők.

Egy irodalmi tétel kifejtése	40 pont
A kifejtés nyelvi minősége	10 pont

Mivel a szóbeli vizsga témakörei, tételei jóval szűkebb tudásanyagot fognak át (kb. 2 év tananyaga) mint az érettségi témakörei (4-6 év tananyaga), továbbá mivel időben kevésbé távoliak a tanulók számára, a szóbeli vizsgán a felelő póttételt nem húzhat, az ott nyújtott teljesítményét a vizsgabizottság mindenképpen pontszámmal értékeli.

A szóbeli vizsgán a vizsgázó szöveggyűjteményt a felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez is használhat. A legalább **12** legfeljebb **18** szóbeli tételt tartalmazó tételsor összeállításáért az évfolyamon tanító szaktanárok a felelősek, azokat a magyar munkaközösséggel egyeztetik. A tételsorok eltérhetnek egymástól a tananyag sajátosságai és az egyes évfolyamok eltérő jellege következtében.

A szóbeli tételsort a vizsgázókkal legkésőbb minden év március 1. napjáig ismertetni kell.

Az a tanuló, aki a szóbeli vizsgán nem éri el a megszerzhető pontszám 12 %-át (legalább 6 vizsgapont), az adott vizsgaidőszakban egy másik alkalommal újra vizsgázhat. E vizsgán azonban az elért pontszámának csak a felét kaphatja. Ha a vizsgázó a megismételt vizsgán sem szerzi meg a 12 %-ot, akkor elégtelen év végi teljesítménye miatt javítóvizsgát tehet.

A tanév végi osztályzat megállapítása úgy történik, hogy az éves teljesítményre kapható osztályzatot és a vizsgán szerzett jegyet a szaktanár együtt veszi figyelembe. Amennyiben a két jegy eltér egymástól, a tanév végi osztályzatot a szaktanár mérlegelés után állapítja meg (pl. éves teljesítmény 4-es, vizsgateljesítmény 3-as, a tanuló hármas vagy négyes tanév végi osztályzatot kaphat irodalomból), azzal a kitételrel, hogy elégtelen éves teljesítmény esetén legalább közepes vizsgajegy szükséges az elégséges tanév végi osztályzathoz. Az írásbeli vizsgán elért teljesítményről a tanulót a szóbeli vizsgán tájékoztatják.

A fentiek alapján a belső vizsga érdemjegyei az alábbi táblázatnak megfelelően alakulnak.

Magyar nyelv	Szövegértési, nyelvi feladat	Nyelvi minőség	Helyesírás	Íráskép	Szóbeli kifejtés minősége	Maximális vizsgapontszám
	40 pont	10 pont	-8 pont	-2 pont	10 pont	60 pont

A vizsga nyelvi minősítése az alábbi táblázat alapján történik.

Pontszám	Vizsgajegy
48-60	5
36-47	4
24-35	3
15-23	2
0-14	1

Magyar irodalom	Irodalmi-műveltségi feladatlap	Esszé tartalmi pontszáma	Szóbeli tétel kifejtése	Maximális vizsgapontszám
	20 pont	30 pont	40 pont	90 pont

A vizsga irodalmi minősítése az alábbi táblázat alapján történik.

Pontszám	Vizsgajegy
72-90	5
54-71	4
36-53	3
23-35	2
0-22	1

A magyar nyelv vizsgaeredménye 200%-os, az irodalom vizsgaeredménye 500%-os súlyozású érdemjegyként kerül be az elektronikus naplóba.

A **11. (12.) évfolyamon** a tanulónak választási lehetősége van tanév végén szóbeli vizsgát tenni magyar nyelv vagy irodalom tantárgyból. A vizsga ekkor egy tanév tananyagát öleli fel (5-10 tétel). A vizsgabizottság a tanuló teljesítményét 1-től 5-ig terjedő vizsgajeggyel értékeli, amely pirossal, témazáró jegynek (200%) megfelelő értékkel kerül az osztálynaplóba.

E vizsgára a fent meghatározott szabályok vonatkoznak, azzal a kivétellel, hogy az elégtelen vizsgajegy nem vonja automatikusan maga után a javítóvizsgát.

Osztályozó- és javítóvizsga

Az osztályozó- és javítóvizsga állhat írásbeli és/vagy szóbeli részből a szaktanár döntése alapján, aki a fentebb meghatározottakkal összhangban felelős a vizsgaanyag/tételsor összeállításáért. A vizsgaanyagot/tételsort a vizsga várható időpontja előtt legalább két hónappal el kell juttatni a tanulóhoz és az intézmény titkárságára.

A vizsga vagy írásbeli feladatlap megoldásával, vagy a magyar szakos kollégák bizottsága előtt történik, mely bizottság tagja az érintett szaktanár (kérdő tanár) is, kivéve, ha a tanuló független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni. A vizsga értékelése szempontjából a fenti szabályok az irányadók.

A munkaközösség-vezető az intézmény valamennyi magyar tantárgyi vizsgáját felügyeli.

Esti, levelező tagozat

Az esti és levelező tagozat értékelése – a képzési forma sajátosságai miatt – eltérhet a fentiektől. A szaktanár feladatot adhat például otthoni kidolgozásra, amelyet érdemjeggyel értékel. E tagozatokon is figyelemmel kell lennie azonban az érettségi követelményekre, így törekednie kell a szövegértési és a szövegalkotási feladatok gyakoroltatására, különösen a 11-12. évfolyamokon.

MELLÉKLET

Magyar irodalom vizsgatételek a 10.évfolyam számára

Szóbeli tételek

1. A Biblia /keletkezése, részei, történetek/
2. Az antikvitás irodalmából / Homérosz: Iliász **vagy** Odüsszeia, az eposz műfaja/
3. A görög dráma kialakulása: Szophoklész: Antigoné
4. A magyar reneszánsz jellemzése és jegyei Balassi Bálint költészetében
5. William Shakespeare drámái: reneszánsz színház, Rómeo és Júlia
6. A barokk magyar képviselője: Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem
7. A klasszicista dráma jellemzői Molière Tartuffe című komédiája alapján
8. A felvilágosodás eszméi Csokonai Vitéz Mihály költészetében
9. A romantika stílusirányzata Puskin: Anyegin című műve alapján
10. Katona József: Bánk bán / a mű szerkezete, szereplői, drámai körei/
11. A haza iránti aggodás Kölcsey Ferenc költészetében
12. Vörösmarty költészete a forradalom és szabadságharc után
13. A Himnusz és Szózat összehasonlító elemzése
14. Petőfi Sándor forradalmi látomásköltészete **vagy** tájköltészete